

**PRZEDMIOTOWE OCENIANIE
Z HISTORII
W KLASACH IV-VIII
SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

OPRACOWANY NA PODSTAWIE:

1. podstawy programowej kształcenia ogólnego
2. programu nauczania historii w szkole podstawowej w klasach 4-8 autorstwa Anity Plumińskiej – Mieloch; wyd. WSiP
4. rozporządzenia MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych
5. WSO zawartego w Statucie Szkoły Podstawowej im. Batalionów Chłopskich w Jaślikowie

1. OGÓLNE KRYTERIA WYMAGAŃ W KLASYFIKACJI ROCZNEJ

Uczeń powinien umieć:

- określać czas minionych wydarzeń, obliczać upływ czasu pomiędzy wydarzeniami
- wykorzystywać właściwie poznane pojęcia historyczne
- samodzielnie wykonać drzewo genealogiczne i prawidłowo odczytywać pochodzące z niego informacje
- wymienić źródła informacji historycznej
- samodzielnie poszukać potrzebnych informacji w różnych źródłach i uporządkować je
- interpretować pod kierunkiem nauczyciela materiał źródłowy
- czuć związek kulturowy z narodem, mieć poczucie przynależności regionalnej
- dostrzegać dynamikę zmian zachodzących w życiu człowieka na przestrzeni dziejów
- dostrzegać przyczyny i skutki zmian zachodzących w życiu człowieka w przeszłości oraz widzieć w nich efekt pracy przeszłych pokoleń.
- wykorzystać wiedzę historyczną uzyskaną z różnych źródeł informacji i na tej podstawie wyciągać właściwe wnioski
- wymienić epoki historyczne i chronologicznie je uszeregować
- posługiwać się mapą historyczną i taśmą czasu
- określać czas minionych wydarzeń, obliczać upływ czasu między różnymi wydarzeniami
- dokonywać porównań np. ilustracji
- dostrzegać związki między różnymi wydarzeniami, przeszłością a współczesnością,
- dostrzegać różnice i podobieństwa między różnymi elementami wiedzy o przeszłości
- ułożyć rozwiniętą wypowiedź pisemną i ustną na określony temat
- wykorzystywać elementy wiedzy zdobytej w oparciu o inne niż podręcznik
- opisać ilustracje
- układać prosty plan wydarzeń
- czytać ze zrozumieniem tekst podręcznika oraz literaturę popularyzującą wiedzę historyczną
- współpracować z innymi uczniami np. w zespole przygotowującym inscenizację
- wykorzystywać właściwie poznane pojęcia historyczne
- opowiedzieć treść wybranych mitów greckich lub rzymskich
- wyjaśnić jaki jest rodowód współczesnego teatru, sportu, pisma i innych osiągnięć cywilizacyjnych
- wyrażać szacunek dla dorobku minionych pokoleń
- opowiedzieć o życiu codziennym ludzi w starożytności
- wykorzystywać właściwie poznane pojęcia historyczne
- sprawnie posługiwać się mapą
- w oparciu o kilka źródeł przygotować informacje na określony temat a następnie zaprezentować go klasie
- analizować pod kierunkiem nauczyciela proste teksty źródłowe
- układać rozwinięty plan wydarzeń
- dokonywać selekcji materiału z podręcznika oraz innych źródeł wiedzy
- porównywać życie ludzi w różnych epokach i na tej podstawie formułować wnioski o postępie cywilizacyjnym
- wyrażać szacunek dla dorobku minionych pokoleń
- przejawiać postawę patriotyczną przy zachowaniu pełnego szacunku dla ludzi innych narodowości, kultur, religii, ras
- przedstawić przyczyny i skutki poznanych wydarzeń historycznych
- wskazać jakie są najważniejsze problemy, przed którymi stoi ludzkość w XXI wieku
- dostrzec negatywne zjawiska i wydarzenia XX wieku: wojny światowe, ludobójstwo, obozy koncentracyjne, systemy totalitarne, jak również pozytywne, takie jak: postęp naukowo-techniczny, rozwój demokracji, odrodzenie państwa polskiego
- opowiedzieć o najważniejszych aspektach życia ludzi w poszczególnych epokach
- omówić najważniejsze osiągnięcia naukowe i kulturalne poszczególnych epok, wskazać te, z których korzystamy współcześnie
- rozróżnić podstawowe systemy religijne świata

2. SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA W KLASYFIKACJI ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

Klasa IV

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ma poważne braki w podstawowych wiadomościach
- nie opanował treści koniecznych
- nie potrafi odczytywać tekstów kultury oraz prostych tekstów podręcznikowych
- nie potrafi odtworzyć kluczowych elementów materiału opracowanego na lekcji
- nie rozumie znaczenia podstawowych symboli występujących w opisach: map, schematów
- nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi ustnej
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego
- nie wykonuje prac domowych, jest bierny, nie przejawia zainteresowania przedmiotem
- nie podejmuje współpracy z nauczycielem i zespołem klasowym
- nie wyraża chęci poprawy uzyskanych ocen

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści konieczne, posiadana wiedza jest jednak fragmentaryczna
- z pomocą nauczyciela jest w stanie nadrobić braki w wiadomościach i umiejętnościach
- uczeń ma trudności z odczytaniem różnych tekstów kultury
- rozumie jedynie proste pojęcia, posługując się nimi biernie
- jedynie z pomocą nauczyciela odczytuje dane z tekstu źródłowego, mapy
- nie potrafi obliczyć czasu pomiędzy datami
- ma ogólną orientację w posługiwaniu się osią czasu
- w minimalnym stopniu opanował zagadnienia omawiane na lekcjach (nazwy epok, imiona i osiągnięcia głównych bohaterów historycznych)
- korzysta z podręcznika i zeszytu ćwiczeń jedynie z pomocą nauczyciela
- postawa ucznia jest często bierna, ale wykazuje on chęć współpracy z nauczycielem i zespołem klasowym

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- posługuje się osią czasu: lokalizuje daty na osi czasu, potrafi określić wiek i jego połowę, szereguje wydarzenia w czasie
- zna najważniejsze postacie i ich rolę w ważnych wydarzeniach historycznych
- zna i rozumie podstawowe pojęcia
- umie nazwać poznane epoki
- z pomocą nauczyciela umiejscawia wydarzenia w przestrzeni
- dostrzega podstawowe okoliczności ważnych wydarzeń
- formułuje krótkie wypowiedzi ustne i pisemne na dany temat
- dostrzega podstawowe związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy faktami historycznymi
- samodzielnie wykonuje proste zadania i ćwiczenia z podręcznika oraz zeszytu ćwiczeń
- prowadzi zeszyt przedmiotowy, wykonuje proste prace domowe
- współpracuje z nauczycielem i zespołem klasowym

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- posługuje się osią czasu: lokalizuje daty na osi czasu, potrafi określić wiek i jego połowę, szereguje wydarzenia w czasie, oblicza czas pomiędzy wydarzeniami
- zna postaci historyczne i ich dokonania
- prawidłowo posługuje się terminologią historyczną
- popełnia niewielkie błędy w umiejscawianiu wydarzeń w przestrzeni
- dostrzega związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy faktami historycznymi
- zna najważniejsze osiągnięcia, które składają się na dziedzictwo kulturowe
- wyjaśnia, na prostych przykładach, zmiany cywilizacyjne, jakie nastąpiły na przestrzeni dziejów
- odczytuje różne teksty kultury
- dobrze formułuje dłuższe wypowiedzi ustne i pisemne
- samodzielnie pracuje z podręcznikiem
- aktywnie pracuje na lekcji
- systematycznie odrabia prace domowe, współpracuje w grupie zadaniowej
- dobrze wykonuje różne rodzaje ćwiczeń

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy objęty programem nauczania w klasie IV.
- swobodnie posługuje się osią czasu
- zna postaci historyczne i rozumie ich dokonania
- poprawnie rozumie oraz sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą
- samodzielnie rozwiązuje wskazane zadania problemowe: praktyczne i teoretyczne

- zna przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń historycznych
- analizuje teksty źródłowe na wymaganym poziomie
- potrafi wyszukać dodatkowe informacje
- formułuje dłuższe wypowiedzi ustne i pisemne
- aktywnie pracuje w zespole zadaniowym
- systematycznie przygotowuje się do zajęć
- odnosi pewne sukcesy w konkursach przedmiotowych

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował kompetencje określone we wszystkich poziomach
- udziela się w pracy koła historycznego
- swobodnie posługuje się pojęciami historycznymi, potrafi je zastosować w sytuacjach problemowych
- analizuje wskazane zjawiska i fakty historyczne
- ocenia rolę postaci historycznych
- jest twórczy, przygotowuje prace dodatkowe
- wyszukuje i gromadzi zdobyte informacje
- jest krytyczny, używa odpowiedniej argumentacji
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach z przedmiotu
- planuje i organizuje swoją pracę

Klasa V - VIII

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- stosuje zdobyte wiadomości i umiejętności w nowych sytuacjach
- samodzielnie interpretuje fakty i uzasadnia swoje stanowisko
- stosuje język przedmiotu, rozumie jego strukturę (związki przyczynowo-skutkowe) i podstawowe kategorie historyczne (czas, przestrzeń)
- posiada wiedzę wykraczającą poza treści wskazane programem nauczania
- wykazuje aktywną postawę podczas lekcji
- aktywnie pracuje w grupie rówieśniczej, właściwie komunikując się z rówieśnikami. Bierze odpowiedzialność za efekty swojej pracy i kolegów
- potrafi pracować samodzielnie
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- samodzielnie interpretuje fakty. Potrafi uzasadnić swoje stanowisko
- rozumie strukturę przedmiotu, wskazuje związki przyczynowo-skutkowe i podstawowe kategorie historyczne
- posiada wiedzę określoną programem nauczania
- wykazuje aktywną postawę podczas lekcji
- aktywnie pracuje w grupie rówieśniczej, właściwie komunikując się z rówieśnikami
- potrafi pracować samodzielnie.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w stopniu zadowalającym materiał przewidziany programem nauczania
- poprawnie posługuje się kategoriami historycznymi, wskazuje przyczyny i skutki faktów historycznych (także przy pomocy nauczyciela)
- wyszukuje i wykorzystuje informacje zawarte w zróżnicowanych typologicznie źródłach wiedzy
- zasób nabytych wiadomości pozwala mu na samokształcenie
- jest aktywny podczas lekcji
- chętnie pracuje w grupie rówieśniczej, właściwie komunikując się z kolegami.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- wykonuje proste zadania pod kierunkiem nauczyciela
- posiada podstawową wiedzę wyznaczoną programem nauczania
- wykazuje się zadowalającą aktywnością podczas lekcji
- posługuje się podstawowymi faktami, pozwalającymi w stopniu elementarnym wypowiedzieć się o najistotniejszych wydarzeniach w historii Polski i świata
- potrafi umieścić je w czasie i przestrzeni
- rozumie pojęcia z zakresu problematyki społecznej

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- wykonuje najprostsze zadania pod kierunkiem nauczyciela
- wykonuje zadania wymagające zastosowania podstawowych umiejętności przy pomocy nauczyciela
- ma poważne braki wiedzy określonej programem nauczania, posiada jednak minimalny zakres wiedzy umiejętności, dzięki którym jest w stanie, z pomocą nauczyciela nadrobić zaległości

- wyraża chęć poprawy i współpracy z nauczycielem
- z pomocą nauczyciela umieszcza fakty w przestrzeni historycznej i daty na osi czasu
- podejmuje próby wypowiedziania się o najistotniejszych wydarzeniach z historii Polski

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych umiejętności i treści wynikających z programu nauczania
- wykazywał lekceważący stosunek do przedmiotu
- nie wyrażał woli poprawy uzyskanych ocen
- nie prowadził zeszytu
- nie odrabiał prac domowych

3. FORMY SPRAWDZANIA POZIOMU OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

- **testy, sprawdziany** – samodzielne pisemne prace kontrolne uczniów przeprowadzone podczas zajęć edukacyjnych i obejmujące określony materiał tematyczny (wg harmonogramu); zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzone powtórzeniem; nie dopuszcza się możliwości sprawdzianu zaliczeniowego na koniec okresu (roku szkolnego);
- **kartkówki** – rozumiane jako krótkie prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności uczniów i obejmujące jeden zakres tematyczny (3 jednostki lekcyjne);
 - a) nie muszą być zapowiadane;
 - b) trwają nie dłużej niż 15 minut;
 - c) nie podlegają poprawie;
 - d) o pisaniu kartkówki przez ucznia w przypadku jego losowej nieobecności lub choroby decyduje nauczyciel;
- **karty pracy, krzyżówki, prace domowe, odpowiedzi ustne.**

Prace pisemne są punktowane z przeliczeniem sumy zdobytych punktów na oceny szkolne według następujących kryteriów:

Uczeń bez opinii	Uczeń z opinią ppp
do 29% - ocena niedostateczna, od 30% do 49% - ocena dopuszczająca, od 50% do 74% - ocena dostateczna, od 75% do 89% - ocena dobra, od 90% do 100% - ocena bardzo dobra;	do 19% - ocena niedostateczna, od 20% do 39% - ocena dopuszczająca, od 40% do 54% - ocena dostateczna, od 55% do 70% - ocena dobra, od 71% do 89% - ocena bardzo dobra, od 90% do 100% - ocena celująca

Ocenę **celującą** otrzymać może uczeń, który uzyskał co najmniej 97% z obowiązkowych zadań oraz prawidłowo wykonał zadania wykraczające poza program nauczania i wskazane przez nauczyciela.

- Jeżeli podczas pisania sprawdzianu, testu, kartkówki nauczyciel zauważy, że uczeń spisyje zadania od kolegi, z książki, bądź ściągawki ma prawo obniżyć ocenę z jego pracy.

- Wyniki prac pisemnych nauczyciel powinien omówić nie później niż dwa tygodnie po jego przeprowadzeniu. W przeciwnym razie sprawdzian jest nieważny i jego oceny nie mogą być wpisane do dziennika. Uczeń powinien się zapoznać ze swoją pracą pisemną, a następnie oddać ją nauczycielowi, który przechowuje sprawdziany do końca roku szkolnego.

- Sprawdzian pisemny, za który uczeń otrzymał ocenę niedostateczną musi być przez ucznia poprawiony w ciągu dwóch tygodni po jego ocenieniu i zapoznaniu się z nim. W uzasadnionych przypadkach, na przykład choroba lub badania lekarskie, należy poprawić ocenę niedostateczną w maksymalnym terminie dwóch tygodni od momentu oddania prac uczniom. Każdy stopień uzyskany podczas poprawy wpisuje się do dziennika. Pierwsza ocena, to jest niedostateczna, jest odnotowana w dzienniku obok poprawianej i obydwie są brane pod uwagę przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej. Poprawa sprawdzianu odbywa się tylko raz w formie pisemnej lub ustnej.

- Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać pracy pisemnej razem z całą klasą, pisze pracę na najbliższej lekcji po powrocie do szkoły. Jeżeli uczeń nie napisze sprawdzianu w określonym terminie nauczyciel ma podstawę do wystawienia mu oceny niedostatecznej.

- W przypadku nieobecności nauczyciela w dniu zapowiedzianego sprawdzianu lub uzasadnionej nieobecności klasy, termin zostanie uzgodniony ponownie, ale nie obowiązuje wtedy konieczność tygodniowego

wyprzedzenia.

- Wszystkie oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (opiekunów prawnych). Sprawdzone i ocenione prace pisemne na prośbę ucznia lub jego rodziców mogą być udostępnione do wglądu na wywiadówkach, spotkaniach z rodzicami.

- **wypowiedź ustna** – raz/dwa razy w półroczu

Kryteria oceniania odpowiedzi ustnej z historii

Podczas odpowiedzi ustnej uczeń:

Ocena: bardzo dobry

- sprawnie posługuje się zdobytą podczas lekcji wiedzą i umiejętnościami,
- wyraża własne zdanie, popiera je właściwą, logiczną argumentacją,
- samodzielnie dostrzega związki między faktami oraz rozwiązuje problemy,
- potrafi powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznanymi na innych przedmiotach,
- samodzielnie umieszcza fakty w czasie i przestrzeni,
- posługuje się poprawną polszczyzną.

Ocena: dobry

- sprawnie posługuje się zdobytą podczas lekcji wiedzą i umiejętnościami,
- jego wypowiedź zawiera nieliczne braki i błędy,
- samodzielnie rozwiązuje podstawowe problemy, a trudniejsze pod kierunkiem nauczyciela,
- dostrzega związki między faktami,
- pod kierunkiem nauczyciela umieszcza fakty w czasie i przestrzeni,
- posługuje się poprawną polszczyzną.

Ocena: dostateczny

- zna tylko podstawowe fakty oraz potrafi rozwiązać podstawowe problemy,
- przy pomocy nauczyciela wykorzystuje podstawowe umiejętności,
- popełnia błędy językowe i stylistyczne podczas wypowiedzi

Ocena: dopuszczający

- zna podstawowe fakty,
- zadania i problemy rozwiązuje z dużą pomocą nauczyciela,
- popełnia liczne błędy językowe i stylistyczne.

Ocena: niedostateczny

- nie zna podstawowych faktów
- nie potrafi rozwiązać żadnych zadań nawet przy pomocy nauczyciela

3. praca z tekstem źródłowym i mapą

4. wypowiedzi pisemne:

- dłuższa samodzielna wypowiedź na określony temat (w tej formie oczekujemy od uczniów prezentacji własnego zdania lub poglądu)
- test wyboru, tzn. zadania zamknięte
- test z zadaniami otwartymi wymagającymi uzupełnienia
- krzyżówki i karty pracy
- krótką wypowiedź pisemną sprawdzającą tzw. wąski zakres materiału

5. **prace domowe**, do których również zaliczamy indywidualne prace historyczne adresowane do uczniów szczególnie zainteresowanych przedmiotem (celem tych prac jest pogłębienie zainteresowań historycznych ucznia);

Sprawdzanie prac domowych

- Prace pisemne: wybiórczo kontrolowane przez nauczyciela podczas lekcji i po skończonych zajęciach, wspólnie z całą klasą lub grupą podczas zajęć, indywidualnie u wszystkich uczniów poza zajęciami;
- Prace ustne: wybiórczo przez odczytanie lub wypowiadane z pamięci w trakcie lekcji zarówno indywidualnie, jak i w grupach;
- Prace domowe nie zawsze muszą być oceniane;
- Nauczyciel może obniżyć ocenę, jeżeli stwierdzi, że praca jest odpisana od kolegi, z jakiegoś opracowania lub Internetu.

6. **samodzielne bądź grupowe zbieranie informacji**, a następnie dokonywanie ich wyboru i prezentacji

7. **aktywność w czasie lekcji**

Wobec ucznia z opinią/orzeczeniem poradni psychologiczno – pedagogicznej stosuje się indywidualne kryteria oceniania dostosowane do możliwości.

8. PRZYGOTOWANIE DO ZAJĘĆ:

- Każdy uczeń z różnych przyczyn może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć z historii pod względem ustnym, pisemnym lub brak posiadania pomocy i źródeł historycznych do lekcji. W ciągu półrocza uczeń może skorzystać z tego prawa nie więcej niż dwa razy. W przypadkach losowych nauczyciel może usprawiedliwić nieprzygotowanie do lekcji bez ponoszenia konsekwencji przez ucznia.
- Zgłoszenie braku przygotowania obejmuje nie tylko nieopanowanie wiadomości z ostatnich trzech lekcji, ale również brak wymaganych pomocy naukowych (podręcznik, zeszyt przedmiotowy lub inne wymagane na dane zajęcia pomoce na przykład mapy, artykuły prasowe i inne);
- Nieprzygotowanie do lekcji należy zgłaszać na początku zajęć lekcyjnych, tuż po przerwie i przywitaniu się nauczyciela z klasą – nie jest wymagane wtedy podanie przyczyny nie przygotowania;
- W przypadku, kiedy uczeń nie jest przygotowany do zajęć, a nie zgłosił tego faktu, otrzymuje ocenę niedostateczną z wpisem do dziennika;
- Nieusprawiedliwione niczym nieprzygotowanie się do lekcji, trzecie i kolejne skutkuje oceną niedostateczną.

9. UWAGI KOŃCOWE

1. Roczna ocena klasyfikacyjna obejmuje osiągnięcia uczniów w I i II półroczu.
2. Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią matematyczną ocen częściowych.
3. Dla potrzeb ucznia i rodziców nauczyciel gromadzi przez rok prace sprawdzające, które na prośbę rodziców udostępnia im do wglądu w czasie konsultacji, wywiadówek bądź dyżurów.

Opracowała: Beata Wrońska

